

**Силабус освітнього компоненту Навчальна практика
в групах раннього та молодшого дошкільного віку**

Фаховий коледж

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/ семестр	2023-24 н.р. третій курс V. семестр
-------------------------------------	----------------------------------	-----------------------	--------------	--------------------------------	--

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Навчальна практика в групах раннього та молодшого дошкільного віку
Циклова комісія	Дошкільна освіта
Освітня програма	Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: Нормативна Кількість кредитів: 5 Кількість годин: 150 Практична діяльність: 76 Самостійна робота: 74 Форма підсумкового контролю - залік
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Гаврилук Ілона Юліївна, викладач педагогіки і психології, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист gavriljuk.ilona@kmf.org.ua консультації згідно програми практики Classroom дисципліни
Пререквізити навчальної дисципліни	Педагогічна практика в групах ЗДО є обов'язковим освітнім компонентом ОПП підготовки фахових молодших бакалаврів фахової передвищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта. Навчальна практика спирається на теоретичні знання з дисциплін «Історія педагогіки. Основи педагогічної майстерності», «Малювання і ліплення».
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Метою практики є поглиблення знань студентів з навчальних дисциплін «Загальні основи педагогіки та дошкільної педагогіки», «Основи педагогічної майстерності», та фахових методик дошкільної освіти, формуванню умінь і навичок проектувати та організовувати освітній процес з дітьми раннього віку, а також роботу з батьками, оволодіння студентами сучасними методами та формами організації освітнього процесу в групах раннього віку, формування у них

професійних умінь і навичок роботи з дітьми раннього віку, потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх в практичній діяльності у виробничих умовах ЗДО. Особливу увагу студент-практикант повинен звернути на формування ключових компетенцій дітей раннього віку.

Завдання практики:

1. Поглибити і систематизувати знання студентів з основ загальної та дитячої психології, основ загальної та дошкільної педагогіки, педагогіки дітей раннього віку, фахових методик у роботі з дітьми;
2. Формувати у студентів уміння проектувати та реалізовувати оздоровчу, виховну, розвиваючу і навчальну діяльність в групах раннього віку;
3. Формувати уміння здійснювати педагогічний процес груп раннього віку відповідно до Базового компоненту та діючих програм дошкільної освіти (підбирати ігри, заняття, організовувати різноманітну діяльність дітей, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості);
4. Вчити студентів діагностувати психічний розвиток дітей, використовувати його показники з метою аналізу та корекції навчально-виховного процесу в групі, визначати завдання по удосконаленню розвивальної роботи, складати психолого-педагогічну характеристику дитини;
5. Розробляти конспекти ігор-занять і проводити їх з підгрупами дітей та індивідуально;
6. Вчити забезпечувати процес адаптації дітей раннього віку до нових соціальних умов в ЗДО;
7. Розвивати відповідальне ставлення до безпеки життєдіяльності дітей, охорони і зміцнення їхнього здоров'я;
8. Стимулювати практикантів до поглиблення психолого-педагогічних знань, удосконалення педагогічних здібностей;
9. Формувати уміння налагоджувати взаємодію з родинами для забезпечення єдності у вихованні та розвитку дітей раннього віку.

Компетентності за ОПШ:

Інтегральна компетентність Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі

розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення мети.

ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК7 Здійснення безпечної діяльності.

ЗК8 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самореалізації та результатів професійної діяльності, здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й упорядкувати та соціальними проектами критично мислити.

ЗК9 Здатність виявити повагу та цінувати українську національну культуру поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність у вираженні національної культурної ідентичності творчого самовираження.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК2 Здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, формування життєво необхідних умінь та навичок, рухового досвіду та розвитку фізичних якостей.

СК3 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку навичок безпечної поведінки в довкіллі, навичок орієнтування на сталий розвиток.

СК4 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку основ здорового способу життя, здоров'язбережувальних навичок.

СК5 Здатність до формування у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку взаємин з оточенням (предметним, природним, соціальним).

СК6 Здатність до розвитку психічно-емоційної сфери особистості дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК8 Здатність до навчання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

СК10 Здатність до розвитку мовлення у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку та їхньої взаємодії з однолітками та дорослими.

СК11 Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

СК12 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку елементарних уявлень про

різні види мистецтва та засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності в різних видах мистецтва

СК13 Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК14 Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

Програмні результати навчання

РН1 Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та передшкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та передшкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини

РН2 Планувати та організовувати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'я-збереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії

РН3 Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей

РН4 Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти

РН5 Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій

РН6 Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм

РН7 Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти

РН8 Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН9 Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організовувати їх відповідно до освітніх програм

РН10 Організовувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН11 Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження та протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН12 Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на

засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії

РН13 Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти і використовувати їх у практичній діяльності

РН14 Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН15 Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти

РН16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку

РН17 Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур

РН18 Організовувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН19 Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН20 Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

Програма навчальної дисципліни містить 3 змістовні модулі:

Змістовий модуль I. Підготовчий етап

На підготовчому етапі студенти спостерігають і аналізують освітній процес в закріпленій за ними групі: заняття, режимні процеси тощо. Окрім того, для студентів-практикантів організовуються заняття з різних розділів програми закладу дошкільної освіти та різних типів: комплексні, комбіновані, тематичні, інтегровані заняття; заняття фронтальні, групові, індивідуальні; вечори розваг, тематичні свята та ін. (всього 5-6 видів педагогічної діяльності). Всі проведені заходи спостерігають і беруть участь в їх обговоренні усі студенти підгрупи.

Результати спостережень практиканти фіксують в щоденнику, який ведуть протягом всієї практики.

Також в перші дні практики кожен студент під час спостережень вивчає дітей своєї вікової групи, рівень їх знань, умінь і навичок, характер взаємовідносин в різних видах діяльності, визначає дитину за якою проводитиме психолого-педагогічне спостереження.

В кінці першого тижня студенти завершують складати індивідуальний план проходження педагогічної практики,

	<p>готують документацію для самостійного проведення навчально-виховної роботи з дітьми в наступні тижні практики (календарні плани та конспекти занять).</p> <p>Змістовий модуль 2. Навчально-методична діяльність</p> <p>На основному етапі студенти спостерігають за роботою вихователя та пробують самостійно виконувати всі режимні моменти. В цей час крім щоденної навчально-виховної роботи з дітьми студенти пробують організовувати загальні заходи для дітей (тематичні свята, екскурсії); проводити роботу з батьками: участь у батьківських зборах, індивідуальні та групові консультації з питань ефективної адаптації дітей раннього віку до ЗДО, бесіди. А також добирають і оформляють матеріали в батьківських куточках тощо.</p> <p>Змістовий модуль 3. Підсумковий етап</p> <p>На підсумковому етапі працюючи в ролі вихователя, практиканти проводять різноманітні заходи. Конспекти занять перед проведенням затверджуються вихователем групи та керівником циклової комісії «Дошкільна освіта».</p> <p>Проведену навчально-виховну роботу спостерігають та обговорюють всі студенти підгрупи. Практика завершується обговоренням її підсумків на засіданні циклової комісії та оформленням звітної документації.</p>																											
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення здобувачів передвищої освіти із ОК Навчальна практика в групах раннього та молодшого дошкільного віку оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <table border="1" data-bbox="603 1144 1482 1798"> <thead> <tr> <th data-bbox="603 1144 667 1234">№ з/п</th> <th data-bbox="667 1144 1329 1234">Показники якості виконаних завдань практики</th> <th data-bbox="1329 1144 1482 1234">Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="603 1234 667 1346">1</td> <td data-bbox="667 1234 1329 1346">Організованість, дисциплінованість і відповідальне ставлення до своєї роботи у ролі студента-практиканта</td> <td data-bbox="1329 1234 1482 1346">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="603 1346 667 1384">2</td> <td data-bbox="667 1346 1329 1384">Систематичне ведення щоденника практики</td> <td data-bbox="1329 1346 1482 1384">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="603 1384 667 1496">3</td> <td data-bbox="667 1384 1329 1496">Активна участь у підготовці та проведення режимних процесів протягом дня або рівень професійно-педагогічних умінь</td> <td data-bbox="1329 1384 1482 1496">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="603 1496 667 1570">4</td> <td data-bbox="667 1496 1329 1570">Якісне виконання завдань змістових модулів практики</td> <td data-bbox="1329 1496 1482 1570">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="603 1570 667 1644">5</td> <td data-bbox="667 1570 1329 1644">Наявність фотоматеріалів заходів, передбачених програмою практики</td> <td data-bbox="1329 1570 1482 1644">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="603 1644 667 1718">6</td> <td data-bbox="667 1644 1329 1718">Своєчасне оформлення та подача звітної документації</td> <td data-bbox="1329 1644 1482 1718">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="603 1718 667 1756">7</td> <td data-bbox="667 1718 1329 1756">Участь у настановній та звітній конференціях</td> <td data-bbox="1329 1718 1482 1756">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="603 1756 667 1798"></td> <td data-bbox="667 1756 1329 1798">Усього (максимальна кількість балів)</td> <td data-bbox="1329 1756 1482 1798">100</td> </tr> </tbody> </table> <p>Загальна оцінка підсумків роботи студента-практиканта уміщує сумарне оцінювання:</p> <ul data-bbox="603 1877 1482 1977" style="list-style-type: none"> • якості виконання кожного завдання; • аналізу професійних рис практиканта (дисциплінованість, уміння організувати власний робочий час, ініціативність, 	№ з/п	Показники якості виконаних завдань практики	Кількість балів	1	Організованість, дисциплінованість і відповідальне ставлення до своєї роботи у ролі студента-практиканта	10	2	Систематичне ведення щоденника практики	10	3	Активна участь у підготовці та проведення режимних процесів протягом дня або рівень професійно-педагогічних умінь	10	4	Якісне виконання завдань змістових модулів практики	30	5	Наявність фотоматеріалів заходів, передбачених програмою практики	10	6	Своєчасне оформлення та подача звітної документації	10	7	Участь у настановній та звітній конференціях	20		Усього (максимальна кількість балів)	100
№ з/п	Показники якості виконаних завдань практики	Кількість балів																										
1	Організованість, дисциплінованість і відповідальне ставлення до своєї роботи у ролі студента-практиканта	10																										
2	Систематичне ведення щоденника практики	10																										
3	Активна участь у підготовці та проведення режимних процесів протягом дня або рівень професійно-педагогічних умінь	10																										
4	Якісне виконання завдань змістових модулів практики	30																										
5	Наявність фотоматеріалів заходів, передбачених програмою практики	10																										
6	Своєчасне оформлення та подача звітної документації	10																										
7	Участь у настановній та звітній конференціях	20																										
	Усього (максимальна кількість балів)	100																										

творче ставлення до справи та інші), його готовності надати допомогу працівникам дошкільного навчального закладу;

- оцінних суджень, висловлених методистами, адміністрацією, працівниками бази практики (характеристики);
- аналізу змісту та якості звітної документації студента;
- самооцінки студентом ступеня своєї підготовленості до самостійної практичної діяльності та якості виконаної роботи у захисті практики.

Критерії оцінки діяльності здобувачів вищої освіти під час практик за шкалою ECTS :

90 – 100 балів – А («відмінно») коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосовувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагою та авторитетом серед колективу бази практики, методистів, керівників практики; здав у визначений термін документацію, оформлену на високому рівні.

82 – 89 балів – В («дуже добре») коли: робота за програмою практики здобувачем вищої освіти проведена на достатньому рівні; були допущені незначні помилки у період проходження практики, але були самостійно виправлені; практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відзивалися в колективі, в якому він перебував у період проходження практики; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

75 – 81 балів – С («добре») коли: робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практикант допускав незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках робіт; одержав добрі відгуки колективу бази практики, методистів, керівника; подав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою групового керівника практики.

64 – 74 балів – D («посередньо») коли: робота за програмою практики проведена на задовільному рівні; практикант проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізнення подав документацію.

60 – 63 балів – E («задовільно») коли: робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики – «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

	<p>35 – 59 балів – Fx («незадовільно») коли: відсутня систематичність у роботі практиканта; роботу, передбачену програмою з практики, виконав на низькому професійному рівні, допускав помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань; отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні заліку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати позитивну оцінку; подав документацію з великим запізненням, допустив значні помилки в її оформленні.</p> <p>0 – 34 балів – F («незадовільно») коли: практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні заліку за практику.</p> <p>Оцінка за національною шкалою: <i>зараховано</i> або <i>не зараховано</i>.</p>
<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Система педагогічної практики студентів Фахового коледжу ЗУІ спрямована на становлення у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти практичних навичок, умінь, професійних здібностей, які допоможуть їм в майбутньому, і логічно завершує вивчення основних навчальних дисциплін.</p> <p>У процесі навчальної та педагогічної практики студенти набувають таких професійних умінь: планувати педагогічну діяльність; на основі спостережень аналізувати навчально-виховну і організаторську діяльність, корегувати її, використовувати теоретичні знання в дії, домагатися їх використовувати в реальній практичній дійсності; уміння працювати в команді. Під час практики кожен студент має змогу перевірити свої теоретичні знання, практичні уміння та навички з обраного фаху, виявити власні здібності, переконатися у правильності вибору майбутньої професії.</p> <p>Програма практики виконується на базі закладу дошкільної освіти з відривом від аудиторного навчального процесу на протязі 3 тижнів. Форма організації практики – групова.</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан, за заг. ред. О.В. Низковської, 2017 – 256с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/Bila_Programa_Ukrdoshkillja_2017.pdf 2. Беленька Г.В. Формування професійної компетентності сучасного вихователя дошкільного навчального закладу : монографія. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 320 с. 3. Белікова В.В. Програма та методичні вказівки до педагогічної практики /за заг. ред. О.Е.Коваленко. Харків: УПА, 2015. 43 с. 4. Богуш А.М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку:Навчальний посібник. Київ. «Слово». 2003. 344с. 5. Державний стандарт дошкільної освіти: Постанова кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF 6. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років(3-тє видання, доопрацьоване і доповнене) / наук.кер. проекту: О.В. Огневюк,К.І. Волинець, наук. кер. програмою: О.В. Проскура та ін.. К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. 492 с.

7. Івах С.М. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільної освіти під час проходження педагогічної практики. Наукові записки кафедри педагогіки. 2014.
6. Мирончук Н.М. Методичні основи організації педагогічної практики студентів закладу вищої освіти: метод. посібн. / Н.М. Мирончук. – Житомир, 2017. – 52 с.
7. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. Навчально-методичний посібник. Заред.Г. С. Тарасенко. К. Видавничий Дім «Слово», 2010. 320 с.
8. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: «Академвидав», 2015. 456 с.
9. Підлипняк І.Ю. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти. Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : збірник наукових праць Уманського держ. Пед. ун-ту ім. Павла Тичини. Умань : ПП Жовтий О.О., 2013.
10. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
11. Про дошкільну освіту : Закон України від 11.07.2001 р. № 2628-III. Дата оновлення: 05.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
12. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>.
13. Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти (затверджено Наказом МОН України від 19 грудня 2017 року № 1633). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalnodidaktichnogo-obladnannya>
14. Рогальська Н. В. Педагогіка дітей раннього віку : навч. – методич. посіб. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2015. 150 с.